

היה קורא פרק שני ברכות

יו.

עין משפט
נר מצוה

6) ניומא פ"ג, ט' ג' ג' ע"י
א"ר יומא כי הוה מסיים ר"מ
ספרא דלויב, ט' מנחות דף
ק"ל ע"ה: וי"ק, ד' וי"ק
כ"ל, ט' ס"א ללמודיה לא
נאמר אלא לעושה, ו' טוטה
דף פ"א, ט' וי"ק, ט'
ט' מסה"ס ט', ט' וי"ק, ט'
ט' וי"ק ע"ע ט' מוספות
ד"ה וכל העוסק ומוס' פסחים
ג': ד"ה ואלו ומוס' מ"ד ע"ג:
ד"ה שמחור ומוס' טוטה כ"ב:
ד"ה לעולם,

גליון הש"ס

ברש"י ד"ה אני בו' וכן
הבי' עם הארץ, ע"י טוטה
דף ל"ג ע"א ומוס' ד"ה
הלוט:

מוסף תוספות

א. בתוס' ר"ש הוסיף, כדי
לקיים אלא כדי לקנהר.

מוסף רש"י

אחד המרבה ואחד
הממעיט. להכי קרנות
(מנחות ק"ג). באקרוי
בנייהו בר'. שנומח על
בנין להביל לביט הספר
לקרוה מקל (סוטה כ"א).

רב ניסים גאון

ועפ"ד יישרו נגדך.
איתי' מפרש
במסכתא מגילה בפרק
הקורא את המגילה למפרע
(דף י"ח) אמר לי רמי בר
[תמא] לרבי ירמיה מדיפתו
מאי (מש"י ד') ונפפ"ד
יישרו נגדך אמר ליה אלו
דברי תורה שכתב בהן (שם
ג') התעף עיניך בו (ישירם)
[אפילו הכי מיישרין] הן
אצל ר' מאיר:

בפמליא של מעלה. בחצורת שרי האומות. שכשהשרים של מעלה יש תגר צנייהם מיקף יש קטטה בין האומות כדכתיב ועמה אשוב להלחם עם שר פרס (דניאל י'): **ובפמליא של מעלה.** בחצורת החכמים: **זקן אורה.** צוית אורה: **ומי מעבד.** שאין אלו עושים לזונך: **שאור שבעיסה.** יצר הרע שבלבבו המחמילנו: **איני כדאי.** לא הייתי חשוב והגון להיות נזר: **ועכשיו שנוצרי.** מה חשיבותי הרי אני כאלו לא נוצרתי: **ק"ו.** שבמיתתי עפר אני: **מקו.** כלה והתם: **כי הוה מסיים ספרא דלויב.** על שם שאיז נפטר בשם טו: **מרגלא בפומיה.** דבר זה רגיל בפיו: **אני.** העוסק בתורה צריה אני וכן *תצרי עם הארץ צריה הוא: **אני מלאכסי צעיר.** כלומר נוחה מלאכתי ממלאכתי: **מתגרי.** מתגדל לתפוס אומנותי: **ושמא סאמר.** הדין עמו שאינו מתגדר במלאכתי שאילו היה תופס אומנותי לא היה לו לב פתוח להרבות בתורה כמותי והיה מנמעיט ואין לו שצר: **שינו.** שיש לו שצר לממעטי כמו למרבה: **וצלנד שיוון לבו לשמים.** ואכל קרבות הוא צמחית צסופה: **ערוס צירא.** להעריס בכל מיני ערמה ליראת צולאו: **סלית חמה.** עיקרה של תורה שיהא עמה תשובה ומע"ט: **העושה שלא לשמה נוח לו שלא נצרא.** פירושו שאינו לומד כדי לקיים אלא לקנטר דצפרק מקוס שנהגו (פסחים ג'): **אמר** רבא רמי כתיב(ה) עד שמים חסדך וכתיב(ט) מעל השמים כאן צעוסק שלא לשמה כו' והתם איירי במקיים כדי שיכדוהו וכן משמע צירושלמי דפירקין: **ויאלנו וישסו.** שצעו מזיו השכינה כאלו אלנו ושמנו: **גדולה הכעסה.** שהרי קראן שאננות וצונחות: **לני כניסא.** תינוקות של בית רבן היו רגילין להיות למדים לפני רבן צנית הכנסת: **צי רבנן.** בית המדרש ששם שונים משנה וגמרא: **ונטרן לגברייהו.** ממתניות לצעיליהן ונותנות להם רשות ללכת וללמוד תורה צעיר אחרת: **מפטרי רבנן.** זה מזה שהיה נוטל רשות מתצירו לשב לציתו ולאלרו: **עולמך סרא חנין.** כל רכיק תמלא: **פיך ידבר חכמות.** כלשון צרכה היו אומרים: **יישרו.** לשון יוסר. **שתא מצין בתורה כהלכה:** כל

בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה ובין התלמידים העוסקים בתורתך בין עוסקין לשמה בין עוסקין שלא לשמה וכל העוסקין שלא לשמה יהי רצון שיהו עוסקין לשמה. ר' אלכסנדר בטר צלותיה אמר הכי יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שתעמידנו בקרן אורה ואל תעמידנו בקרן חשכה ואל יהיה לבנו ואל יחשבו עינינו איכא דאמרי הא רב המנוא מצלי לה ור' אלכסנדר בטר דמצלי אמר הכי רבון העולמים גלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות רצונך ומי מעבד שאור שבועיסה ושעבוד מלכות יהי רצון מלפניך שתצילנו מידם ונשוב לעשות חוקי רצונך בלבב שלם. רבא בטר צלותיה אמר הכי *אלהי עד שלא נוצרתי איני כדאי ועכשיו שנוצרתי כאלו לא נוצרתי עפר אני בחיי ק"ו במיתתי הרי אני לפניך ככלי מלא בושח וכלימה יהי רצון מלפניך ה' אלהי שלא אחמא עוד ומה שחמאתי לפניך מרק ברחמך הרבים אבל לא ע"י יסורין וחלאים רעים והיינו וידוי דרב המנוא וזמי ביומא דכפורי. מר בריה דרבינא כי הוה מסיים צלותיה אמר הכי *אלהי נצור לשוני מרע ושפתותי מדבר מרמה ולמקללי נפשי תדום ונפשי כעפר לכל תהיה פתח לבי בתורתך ובמצותך תרדוף נפשי ותצילני מפגע רע מיצר הרע ומאשה רעה ומכל רעות המתרגשות לבא בעולם וכל החושבים עלי רעה מהרה הפר עצתם וקלקל מחשבותם יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי. רב ששת כי הוה יתיב בתעניתא בטר דמצלי אמר הכי רבון העולמים גלוי לפניך בזמן שבית המקדש קיים אדם חוטא ומקריב קרבן ואין מקריבין ממנו אלא חלבו ודמו ומתכפר לו ועכשיו ישבתי בתענית ונתמעט חלבי ודמי יהי רצון מלפניך שיהא חלבי ודמי שנתמעט כאילו הקרבתי לפניך על גבי המזבח ותרצני. *ר' יוחנן כי הוה מסיים ספרא דאיוב אמר הכי סוף אדם למות וסוף בהמה לשחיטה והכל למיתה הם עומדים אשרי מי שגדל בתורה ועמלו בתורה ועושה נחת רוח ליוצרו וגדל בשם טוב ונפטר בשם טוב מן העולם ועליו אמר שלמה טוב שם משמן טוב ויום המות מיום הולדו. מרגלא בפומיה דר"מ גמור בכל לבבך ובכל נפשך לדעת את דרכי ולשקוד על דלתי תורתך נצור תורתך בלבבך ונגד עיניך תהיה יראתי שמור פיך מכל חטא וטהר וקדש עצמך מכל אשמה ועון ואני אהיה עמך בכל מקום. מרגלא בפומיהו דרבנן דיבנה אני בריה וחברי בריה

ונפשי כעפר אבא תהיה. מה עפר אינו מקבל כליה לעולם כן יהי רצון שזרעי לא יכלה לעולם כמו שהוא אומר והיה זרעך כעפר הארץ: **אני בריה וחברי בריה.** כלומר יש לו לב כמוני להצמין בין טוב לרע: **העושה שלא לשמה נוח לו שיא נצרא.** וא"ת האמר רב יהודה אמר רב פרק מקום שנהגו (ד' ג'): לעולם יעסוק אדם בתורה וצמחית אפי' שלא לשמה שמחור שלא לשמה צל לשמה וי"ל דהכא מייירי שאינו לומד אלא לקנתר חזקיו והתם מייירי שלומד ע"מ שיכדוהו: **פרק בלבב שלם.** רבא בטר צלותיה אמר הכי *אלהי עד שלא נוצרתי איני כדאי ועכשיו שנוצרתי כאלו לא נוצרתי עפר אני בחיי ק"ו במיתתי הרי אני לפניך ככלי מלא בושח וכלימה יהי רצון מלפניך ה' אלהי שלא אחמא עוד ומה שחמאתי לפניך מרק ברחמך הרבים אבל לא ע"י יסורין וחלאים רעים והיינו וידוי דרב המנוא וזמי ביומא דכפורי. מר בריה דרבינא כי הוה מסיים צלותיה אמר הכי *אלהי נצור לשוני מרע ושפתותי מדבר מרמה ולמקללי נפשי תדום ונפשי כעפר לכל תהיה פתח לבי בתורתך ובמצותך תרדוף נפשי ותצילני מפגע רע מיצר הרע ומאשה רעה ומכל רעות המתרגשות לבא בעולם וכל החושבים עלי רעה מהרה הפר עצתם וקלקל מחשבותם יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי. רב ששת כי הוה יתיב בתעניתא בטר דמצלי אמר הכי רבון העולמים גלוי לפניך בזמן שבית המקדש קיים אדם חוטא ומקריב קרבן ואין מקריבין ממנו אלא חלבו ודמו ומתכפר לו ועכשיו ישבתי בתענית ונתמעט חלבי ודמי יהי רצון מלפניך שיהא חלבי ודמי שנתמעט כאילו הקרבתי לפניך על גבי המזבח ותרצני. *ר' יוחנן כי הוה מסיים ספרא דאיוב אמר הכי סוף אדם למות וסוף בהמה לשחיטה והכל למיתה הם עומדים אשרי מי שגדל בתורה ועמלו בתורה ועושה נחת רוח ליוצרו וגדל בשם טוב ונפטר בשם טוב מן העולם ועליו אמר שלמה טוב שם משמן טוב ויום המות מיום הולדו. מרגלא בפומיה דר"מ גמור בכל לבבך ובכל נפשך לדעת את דרכי ולשקוד על דלתי תורתך נצור תורתך בלבבך ונגד עיניך תהיה יראתי שמור פיך מכל חטא וטהר וקדש עצמך מכל אשמה ועון ואני אהיה עמך בכל מקום. מרגלא בפומיהו דרבנן דיבנה אני בריה וחברי בריה

מה א טו"ע א"ח ס'
קכ ספ"א:
מו ב טו"ע סתמן מקסה
ספ"ד:
מו ג מ"י פ"ה מהלכות
דעות הלכה ז:
מה ד מ"י פ"ח מהל'
מצוה הלכה ג:

תורה אור השלם

1. טוב שם משמן טוב ויום המות מיום הולדו:
2. מענה רך ושיב חמה ודבר יעבד ויעלה אף:
3. ראשית חבמה וראת וי שכל טוב לקבל עשיהם וקהלתו עמדת לעד:
4. ואל אציל בני ישראל לא שלח ידו ויחזו את האלהים ויאבלו וישתחו:
5. נשים שאננות קמנה שמענה קולי בגות בטחות האונה אמרת:
6. אלופינו מסובלים אין פרץ ואין יוצאת ואין צנחה ברחבתיה: תהלים קמ"ד

ישעיהו לב ט
אלופינו מסובלים אין
פרץ ואין יוצאת ואין צנחה
ברחבתיה: תהלים קמ"ד